

Digitalisering av kulturarv – status, utfordringer, veien videre

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

24. april 2017

Espen Hernes, Kulturrådet

Kulturrådet og museumssektoren

- | Kulturdepartementets tildelingsbrev: «Utvikle museumssektoren»
- | Ansvar for utvikling og statlig samordning av museumsfaglige oppgaver; forvaltning, utvikling og rådgiving
- | Styrke samordning og samarbeid, utvikle faglige museumsnettverk
- | Styrke kvalitet og kompetanseutvikling innenfor alle 4 f'er; forvaltning av samlinger, forskning, formidling, fornying
- | Sentral aktør i målstyring og vurdering av sektoren; budsjettsøknader, rapportering og statistikk
- | Vurdere investeringsøknader fra museene
- | Prosjektmidler; museumsprogrammer

Kulturrådets museumsprogrammer 2015-17

Museenes samfunnsrolle;

demokrati, menneskerettigheter og refleksjon

Digital utvikling;

fellesløsninger, økt kvalitet, rikere opplevelser

Samlingsforvaltning;

koordinering og prioritering i samlinger

Sikring;

risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), sikringsplan

Program digital utvikling – fellesløsninger, økt kvalitet, rikere opplevelser

- Effektive og velfungerende systemer for samlingsforvaltning og formidling
- Forbedring av datakvaliteten
- Gode formidlingsløsninger og brukeropplevelser for publikum
- Søkbare og maskinlesbare data
- Åpent tilgjengelig for tredjeparts bruk
- Kompetanse på digital samlingsforvaltning

St.meld. nr. 24

(2008–2009)

Nasjonal strategi for digital bevaring og
formidling av kulturarv

St.meld. nr. 48

(2002–2003)

Kulturpolitikk fram mot 2010

St.meld. nr. 49

(2008–2009)

Framtidas museum
Forvaltning, forskning, formidling, fornying

*”Visjonen for regjeringens IKT-politikk på kulturfeltet er å gjøre **mest mulig** av samlingene i våre arkiv, bibliotek og museer **tilgjengelige for flest mulig** gjennom fremtidsrettet bruk av IK-teknologiske løsninger.”*

St.meld. nr. 24

(2008–2009)

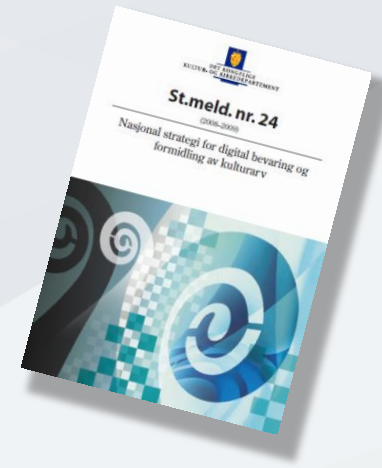

Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv

Digitaliseringsmeldingen (2009)

- | Abm-perspektiv, med bevaring, tilgang, formidling
- | Arbeidsdeling - entydig operativt sektoransvar
- | Samarbeid og samhandling skal være regelen
- | Sektorspesifikke søketjenester og et integrert fellessøk
- | Utprøving av nye og innovative digitale tjenester på abm-feltet
- | Langtidslagring av digitale data
- | Etablering av et råd for digitalisering
- | Diskusjoner; mål, mengde, kvalitet, prioriteringer

«Framtidas museum» (2009)

- | ABM-utvikling en sentral rolle; utvikle kompetanse, standarder, verktøy, oppfølging planer og mål
- | Etablering av standarder for metadata
- | Museenes forutsettes å ha planer for digitalisering og prioritering
- | Museene med årlige rapporter om status digitalisering
- | Strategier for langtidslagring
- | Utvikling av program for kompetanseutvikling

Midler til digital utvikling

- | I perioden 2010 – 2017 har Kulturrådet kanalisert ca 55 mill. kroner til digital utvikling i museene
- | I hovedsak vellykket (Proba-rapport 2014), men behov for tydeligere strategisk rolle
- | Midler til utvikling, ikke drift; overføringsverdi
- | Felles digitale verktøy og infrastruktur, KulturIT
- | Utvikling av metoder og standarder
- | Ny teknologi for digital utvikling
- | Kompetanseutvikling, fagdager

Standard for samlingsforvaltning

Spectrum 4.0

STANDARD FOR FOTOKATALOGISERING

ABM #44
-skrift

ÅPEN OG SAMORDNET TILGANG TIL
KULTURARVEN 2. UTGAVE
ANBEFALINGER FOR EN VELLYKKET TILSTEDEVÆRELSE
I DEN DIGITALE KULTURELLE VERDEN

ABM #66
-skrift

FOTOJUSS

#72

FOR ARKIV, BIBLIOTEK OG MUSEUM
PER OLAV TORGNESKAR (RED.)

DIGITALISERING

AV FOTOSAMLINGER
HEGE OULIE

STANDARD FOR GJENSTANDSKATALOGISERING

ABM #45

ABM-utvikling/Kulturrådet, museene og digital utvikling

K
U
L
T
U
R
R
Å
R
V
T
I
L
L
A
L
L
E

Registrering- og katalogopplysninger, nomenklatur, outline

Abm-perspektiv, demokratisering, folkeopplysning

Fellessøk, abm/portalløsninger
LOD- linked open data, semantisk web

Formidlingsplattformer, Digitalt Fortalt, pilotprosjekter,
Kultur- og naturreise, brukermedvirkning, etatssamarbeid

K-lab, samarbeid og samordning sektorer og etater

Åpenhet, kvalitet, standarder, kompetanse, mål, prioriteringer
Nyskapende formidling

Å
N
D
S
V
E
R
K

O
P
P
H
A
V
S
R
E
T
T

Proba-rapport 2014

Framtiden

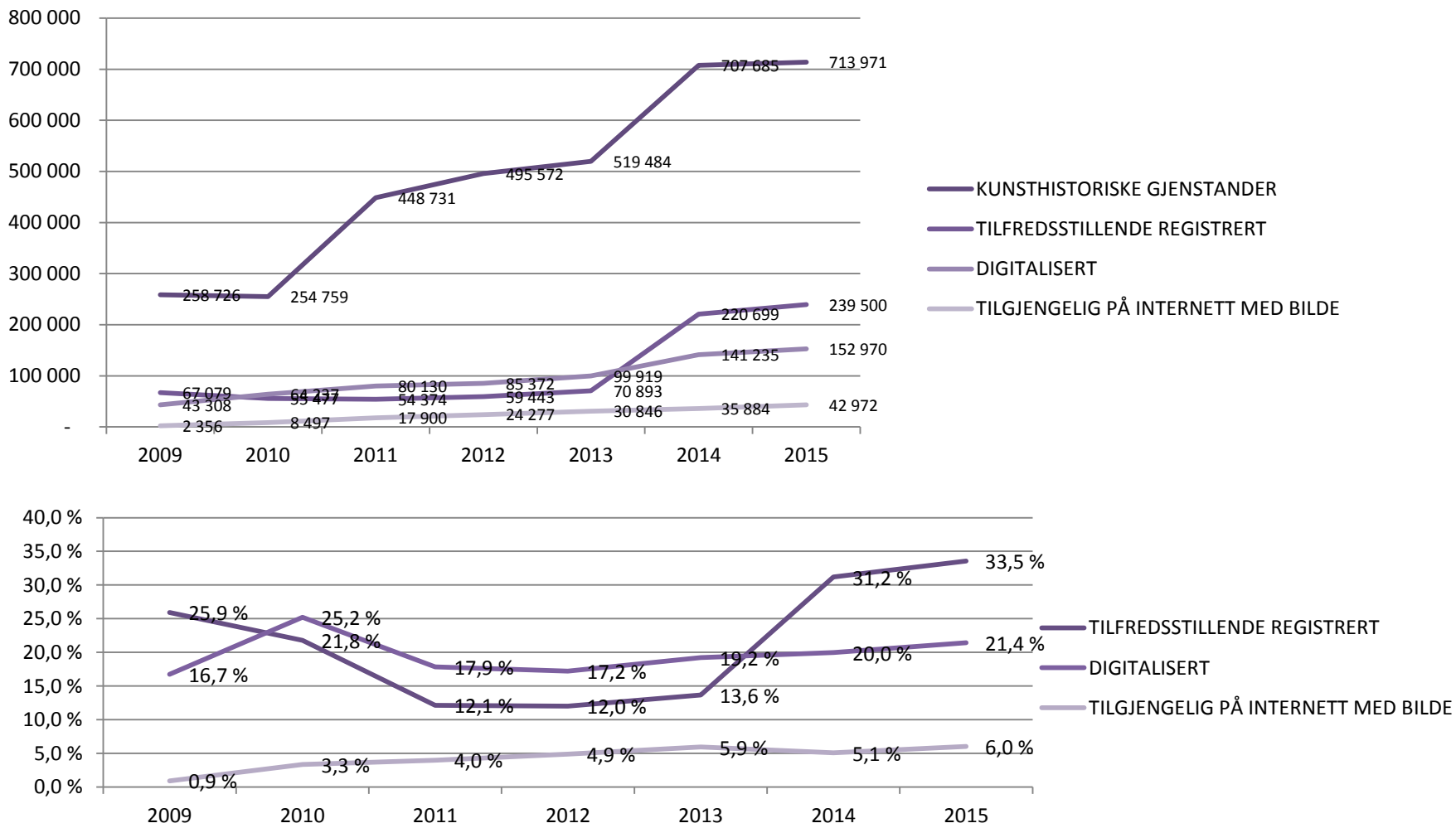
- Hva bør være felles?
  - Standardisering av metadata og databaseformater er viktig
  - Standardisering av brukergrensesnitt er ikke viktig, men kan være effektivt
- Staten bør ta klarere lederskap i standardisering og strategi for digital infrastruktur for museer
  - Sikre forvaltning og tilgang til KulturNav, Feltkatalogen, m.v.
  - Bør finansiere fellesløsninger som nesten alle vil bruke
  - Hvem skal ha ansvaret for KulturNav?
  - Hvem skal ta ansvaret for DigitaltMuseum?

Framtiden (forts)

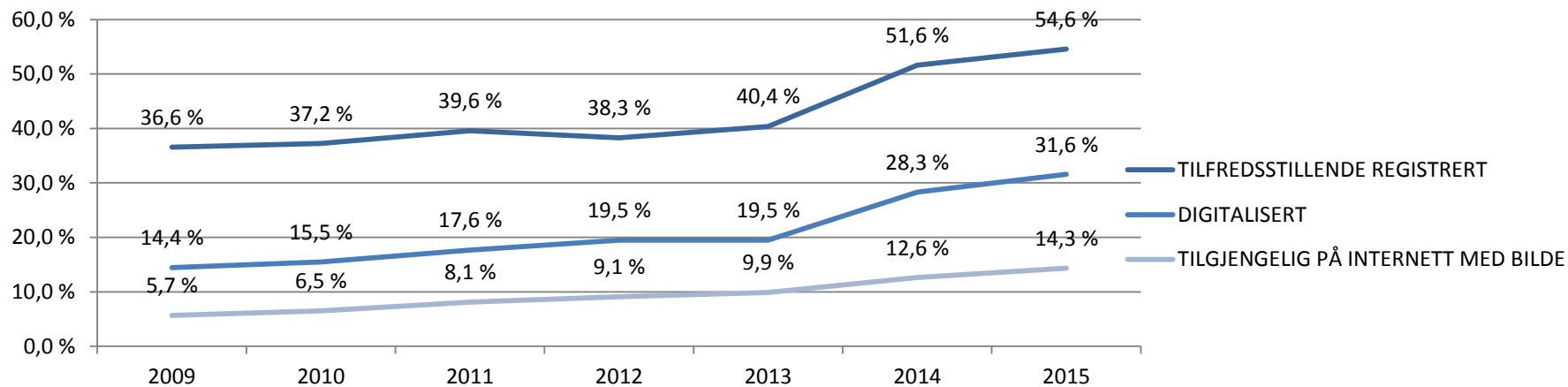
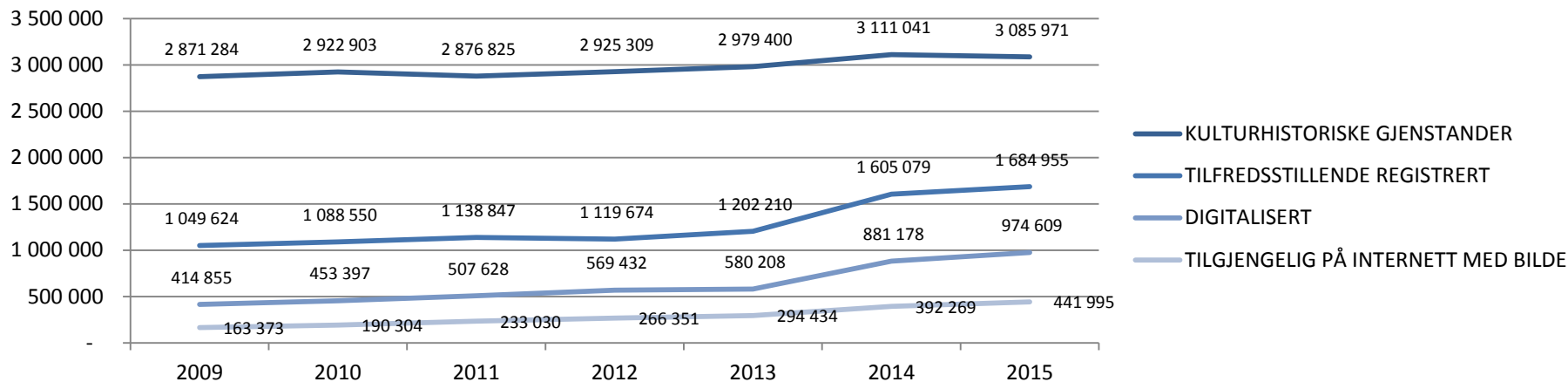
- Mulighet for økt konkurranse om utvikling?
  - Krever modularisering av systemene
  - Universitetene (Musit) har fått finansiering til konvertering til moderne IT-arkitektur. Aktuelt med kostnadsdeling og samarbeid?
  - Kan senke terskel for etablering av konkurrenter til KulturIT (evt. hyllevare)
  - Bør staten kjøpe rammelisenser for hyllevare?

KUDs museer - registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring på internett, kunsthistoriske gjenstander

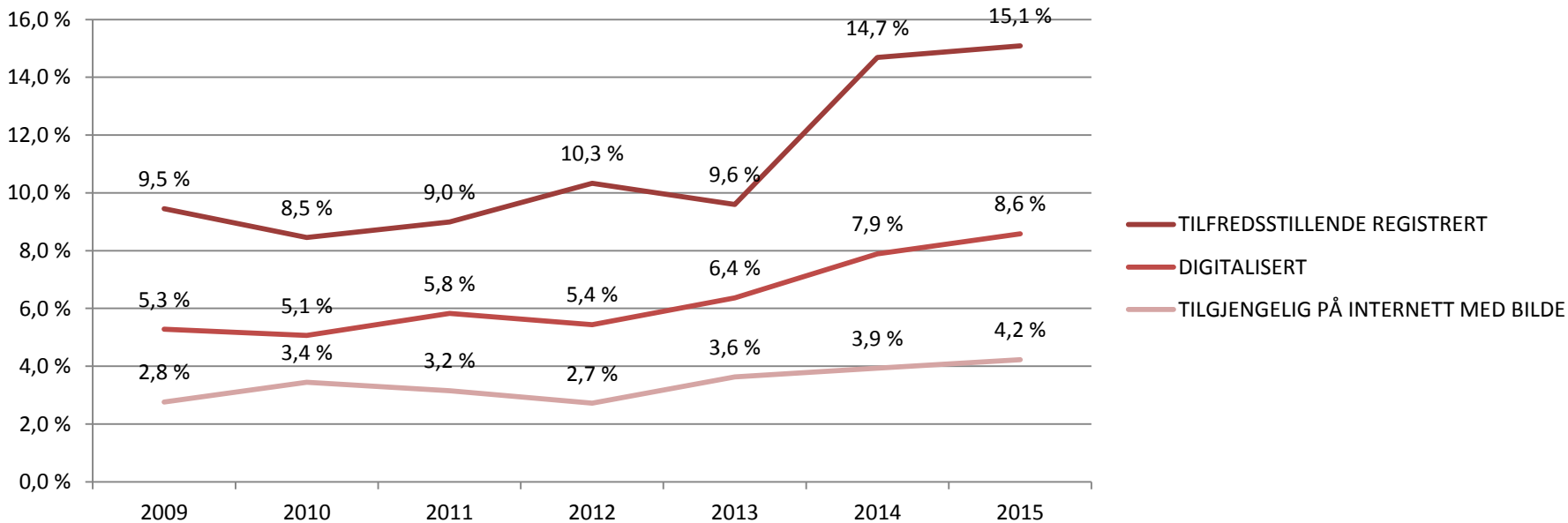
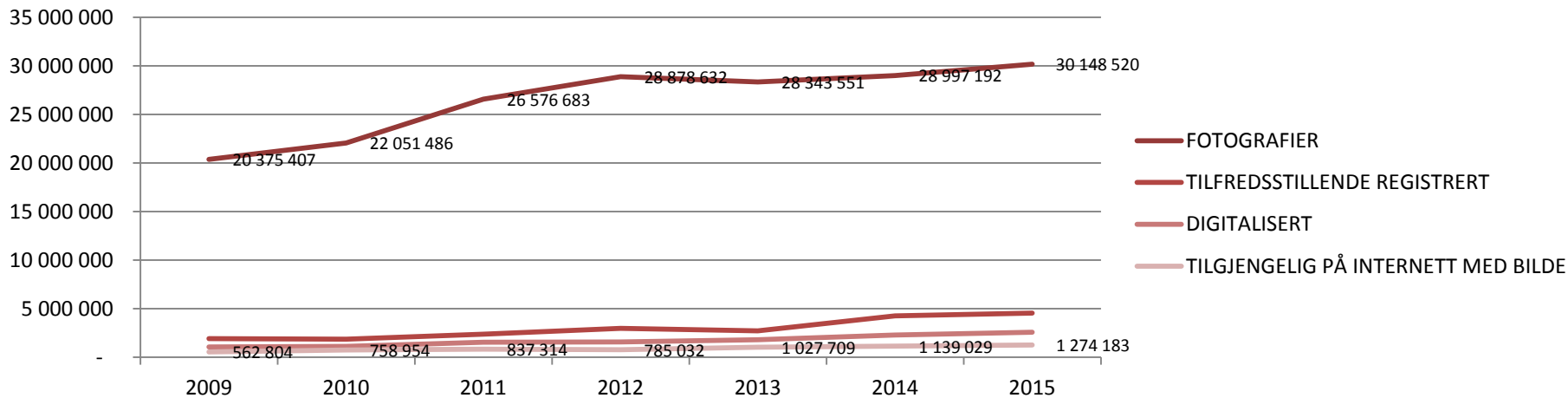

KUDs museer - registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring på internett, kulturhistoriske gjenstander

KUDs museer - registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring på internett, foto

Kulturrådets videre strategier...

Utgangspunkt;

- Store behov for styrket digitalisering i museumssektoren; bevaring, tilgang, formidling
- For store forskjeller i kvalitet, fagmiljøer, produksjonslinjer

Kulturrådets videre strategier for digital utvikling;

- Åpenhet
- Kvalitet og standarder
- Effektiv bruk av felles ressurser
- Kompetanseutvikling
- Bedre mål og prioriteringer i sektoren
- Nyskapende formidling
- Videre samordning og samarbeid, etatssamarbeid

Kristin Clemet: Flyktningstrømmen, Europas redning eller undergang?

MENINGER • SIDE 2-3

SI :D

Mads Bildøy (17): Slutt å bygge barnas identitet på kjønn

MENINGER • SIDE 20

SØNDAG
25. oktober
2015

2

Aftenposten

HAN ELSKET EN NORSK MANN

HOMOFILE BLE FORFULGT UNDER KRIGEN

INNSIKT • SIDE 14-15

FOTO NTB SCANPIX

KULTUR, MENINGER, INNSIKT & OSLOBY

Høstdugnad i hagen

Ti tips nå gjør våroppstarten mye bedre.
INNSIKT • SIDE 16-17

Kirken har fått færre mørkemenn

«Veien til frelse er, for noen, en vandring mellom tvil og tro», skriver Tomm Kristiansen, som tar et oppgjør med arven etter søvelpredikanten Ole Halleby.
KRØNIKK • SIDE 18-19

Den bilfrie byen

For 150 år siden festet fotograf Knud Knudsen datidens Oslo til filmen.
OSLOBY • SIDE 22

Frigir 33.000 kunstverker

Nedlasting. Nasjonalmuseet lanserer nettgalleri med bilder av kunstverker som kan lastes ned.

KULTUR • SIDE 4-5

Nettredaktør Dag Hensten og direktør Audun Eckhoff studerer Edvard Munchs *Madonna* - på iPad og i originalversjon.
FOTO TOR G. STENERSEN

STORT LYDBOKSALG PÅ EBOK.NO!

KUN I DAG
SØNDAG 25. OKTOBER

20%

20%

20%

e

bok

Vil du heller ha CD? Vi anbefaler

HAUGENBOK.NO
NORGES MEST FORNØYDE KUNDER

* SPILL AV I GRATIS EBOK.NO-APP
* GJELDER ALLE LYDBØKER GITT UT FØR 2015
* KUN PÅ NETTSIDEN PGA AVGIFT TIL ITUNES I APPEN

EBOK.NO

NASJONALMUSEET Samlingen

Fritekstsøk

Samling:

Sortér etter: Retning:

Produksjonsår: til år

Kunstner / produsent: Edvard Munch

Fant 247 objekter

Dameportrett, Signora Contessa di Mollinasko

Jacob Munch
(1834)

Kong Karl III Johans ordenskje-der og septer, etter Jacob Munch

Adolph Tidemand, Munch, Jacob (Kunst-ner for mønster/kartong e.l.)
Antagelig 1842 eller 1843

Skisse til Skrik

Edvard Munch
Antagelig 1893

Komposisjon med kvinneakt

Edvard Munch
Antagelig 1884

Kafescene

Edvard Munch
Uten år

Fra Bygdøy

Edvard Munch
Uten år

Fra Karl Johan

Edvard Munch
1880-tallet

Smedsbukta, Kragerø

Edvard Munch

To gutter

Last ned bildefil **Lisens:**

Fri bruk.

Oppløsning: 3109x4000 piksler

 [Last ned](#)

Foto: Nasjonalmuseet / Høstland, Børre

Fotolisens: Fri ikke-kommersiell bruk ([CC-BY-NC](#))

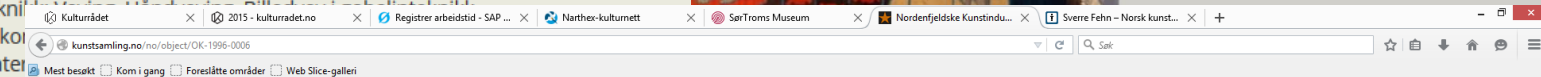
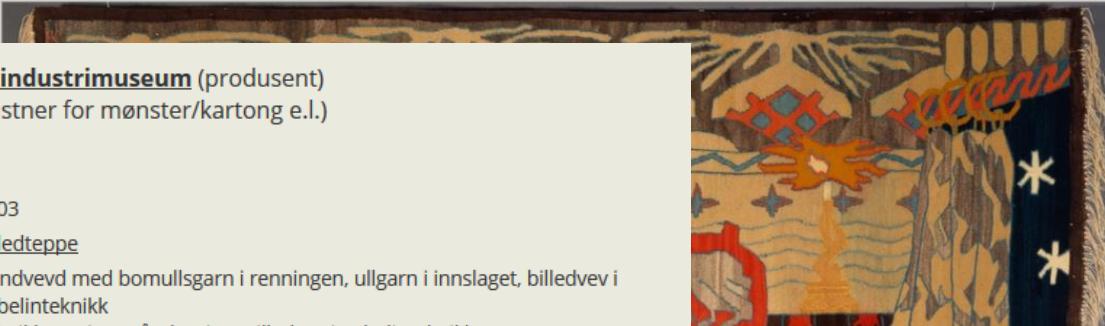
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (produsent)

Munthe, Gerhard (kunstner for mønster/kartong e.l.)

Nordlysdøtre

Datering: 1903
Betegnelse: [Billedteppe](#)
Materiale og teknikk: Håndvevd med bomullsgarn i renningen, ullgarn i innslaget, billedvev i gobelinteknikk
Teknikk:
Dekorativt:
Materiale:

Emne: [Tekstil](#)
Produksjonssted: [Norge](#)
Ervervelse: [Gave](#)
Inventarnr.: [OK-1903](#)
Registreringsnivå: [Enkelt](#)
Eier: [Stiftelse](#)
Samling: [Stiftelse](#)
Foto: [Nasjonalmuseet](#)
Metadata: [Digitale](#)

[Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum](#)

Utdrag fra Wikipedia (NO).

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum er et museum i Trondheim, grunnlagt 1893. Museet har samlinger av eldre og nyere kunsthåndverk, hvorav ca. 15% er utstilt i museets lokaler i Munkegaten. Underetasjen er viet de stilhistoriske samlingene, bl.a. trønderske sølvarbeider fra 16- og 1700-tallet og norske glassarbeider fra 1700-årene. I 1907 designet den belgiske arkitekten Henri van der Velde et interiør for museet som i dag danner kjernen i en rik art nouveau-utstilling. Den moderne samlingen omfatter blant annet *Scandinavian design* fra 1950–1965, en smykesamling, samt over 20 billedtepper av Hannah Rygggen.

Museets visjon er at «Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum skal være et levende museum som passerer norsk og nordisk kunsthåndverk i en internasjonal kontekst.»

Museumsbygningen, som ligger i Munkegata, ett kvartal fra Nidarosdomen, er bygd i 1968 og tegnet av Herman Krag Arkitektkontor.

Litteratur

- Bratberg, Terje T. V.: *Trondheim Byleksikon*. Kunnskapsforlaget, Oslo 1996

[Gerhard Munthe](#)

Utdrag fra Wikipedia (NO).

Gerhard Peter Franz Wilhelm Munthe (født 19. juli 1849, død 15. januar 1929) var en norsk maler, tegner, bok- og tekstilkunstner.

Liv og arbeid

Gerhard Munthe ble født i Heradsbygd i Elverum kommune. Samme året som Gerhard ble født, kjøpte familien en annen gård, Alfheim i Elverum. Faren Christian Pavels Munthe, var lege. Gerhard hadde i alt tolv søsken, blant andre forfatteren Margrethe Munthe. Han begynte på J.F. Eckersbergs malerskole i Kristiania i 1870, siden på *Den kongelige tegneskole*, og fra 1874 til 1876 gikk han i lære hos landskapsmaleren og slektningen Ludvig Munthe i Düsseldorf. Gerhard Munthe debuterte på Høstutstillingen i 1882.

Jugend. Blant hans mest kjente arbeider er illustrasjonsbidragene til Snorres Kongesagaer fra 1896 til 1899. I 1904 kom hans illustrerte utgave av *Draumkvedet*. Skrifttypen han designet til denne boka, ble foresøkt videreutviklet rundt 1910 ved et tysk støperi (Gebr) under navnet «Muntheschrift»

Gerhard Munthe hentet ofte motiver fra norrøn historie, og han ble, og blir, assosiert med nasjonalromantikken. Arbeidene hans ble stilt ut flere steder i utlandet, blant annet i Stockholm, Paris, New York og Chicago. I dag finnes flere av bildene hans seg i Nasjonalmuseet. Hans dekor og interiørdesign av Håkonshallen, der han hadde ansvaret for totalutmyknigen, gikk for det meste tapt under eksplosjonen på Bryggen i 1943. En del av akvarellene og grunnlagsskissene til arbeidene finnes på Bergen Kunstmuseum, der en høsten 2011 har en samlet presentasjon av denne siden av kunstneren.

Bjørnson. Sigrun ble dermed svigerdatter av Bjørn Bjørnson og Gerhard fikk en svigerfar som var ti år yngre enn ham selv. Gerhard og Sigrun Munthe bodde i Jenny Bjørnsons Ringsstabekk pensjonat fra 1895, flyttet i 1899 inn i et eget designet hus, Villa Leveld, på Lagåsen, Lysaker utenfor Oslo, og etterhvert til Morskogen i Eidsvoll. Sigrun lagde billedvevnader av flere av mannens tegninger. Paret skilte seg i 1918 og Sigrun giftet seg med Fridtjof Nansen året etter.

Munthe ble i 1892 utnevnt til ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden og ble i 1910 forfremmet til kommandør. Han var også ridder av Dannebrogordenen og av Nordstjerneordenen.

Tidligere arbeider (utvalg)

- 1877: *Høst. Regn i solskinn, motiv fra Gjøsgården, Hedmark*, P.F. Oslo

- 1889: *Bondehagen*
- 1891: *Blåveits*

Dekorative arbeider (utvalg)

- 1893: «Elleve fantasier om norske eventyr» (Sort-Hvitt-utstillingen, Kristiania)
- 1896-1899: Illustrasjoner til *Snorres Kongesagaer*
- 1897: Dekorasjon av «Eventyrværelset» på Holmenkollen Turisthotell. Oppdrag ved Axel Heiberg.
- 1904: Illustrasjon og håndtegnet tekst til *Draumkvedet*
- 1910-1916: Utmyknning med fresker, billedvev og møbler til Håkonshallen i Bergen (ødelagt 1944)
- 1916: Bærum Rådhus har sitt «Muntherom» som huser syv eventyrmalerier

Omtale

- 1904: Jens Thiis: Monografi om Munthe

Museumsprogrammer – quo vadis?...

- | Overføringsverdi til begjær eller besvær?
- | Tiltaksprogrammer på utvalgte områder, for eksempel digital forvaltning av samlinger og digital utvikling?
- | (aktuelt også andre områder; bygningsvern, bevaring/magasin mm)
- | Aktuelle vurderinger; midler til direkte behov kombinert med tydelige krav, med en grad av egenfinansiering
- | Krav til mål, planer, prioriteringer, kvalitet, standarder, systemer, verktøy osv.

Forslag

Forslagsstillerne fremmer på denne bakgrunn følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en helhetlig vurdering av museumsreformen så langt og synliggjøre framtidsutfordringer i et helhetlig museumstilbud.

25. oktober 2016

Hege Haukeland Liadal
Ib Thomsen

Svein Harberg
Rasmus Hansson

Geir Jørgen Bekkevold

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Meld. St. 22

(2015–2016)

Melding til Stortinget

Nye folkevalgte regioner
– rolle, struktur og oppgaver

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 84 S

(2016–2017)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Ny inndeling av regionalt folkevalt nivå

Følg oss

@kulturradet

www.facebook.com/norsk.kulturrad

www.kulturradet.no/nyhetsbrev